

A Győri Ítéltábla az 1000.sz.Ügyvédi Iroda által képviselt I.r. és II.r. felpereseknek a Madák Ügyvédi Iroda által képviselt ) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt a Veszprémi Törvényszék előtt folyamatba tett perében Veszprémben, 2016.évi október hó 7.napján 7.P.20.134/2016/18/I.szám alatt hozott ítélet ellen a felperesek részéről 19.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

### **í t é l e t e t :**

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az eljáró adóhatóság felhívására az államnak 122.000 (egyszázhuszonkettőezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

### **I n d o k o l á s**

A Veszprémi Törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperesek kereseti kérelmét elutasította.

Kötelezte a felpereseket, mint egyetemleges kötelezetteket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek 96.885 forint perköltséget, az államnak pedig külön felhívására 91.500 forint illetéket.

A határozatában rögzítette, hogy a felek 2008.július 15-én hitelszerződést kötöttek, amellyel az alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy a felperesek részére 39.300 CHF összegű devizahitelt tart rendelkezésre, és a szerződésben meghatározott feltételek teljesülése esetén forintban legfeljebb 5.500.000 forint összegű kölcsönt folyósít.

A szerződés 4.2.pontja alapján az alperest kamatperiódusonként változó mértékű kezelési költség illette meg.

A szerződés 5.1.pontjában kötötték ki, hogy a kölcsön igénybevétele legkorábban a folyósítási feltételek teljesítését követően a felperesek eseti írásbeli megbízása (lehívása) alapján történik.

Az 5.2.pont szerint a kölcsönt az alperes forintban folyósítja, a lehívott devizaösszeg átváltásával a folyósításkor érvényes pénztári devizavételi árfolyamon számítva.

A szerződés tartalmazta az ... pénztári deviza (eladási/vételi) árfolyam fogalmát, valamint az ... kereskedelmi deviza (eladási/vételi) árfolyamának fogalmát.

A szerződés 6.pontja rögzítette a kölcsön törlesztés módját, a kamat és a kezelési költség megfizetésének esedékességét, valamint a teljes hitelösszeg igénybevételét feltételezve a szerződéskötéskor hatályos kondíciós lista feltételeivel számolt induló törlesztőrészlet összegét (361 CHF).

A szerződés 6.4.pontja a tőke, a kamat, a kezelési költség, díjak, jutalékok, költségek megfizetésének módját szabályozza, ennek körében rögzítette, hogy az alperes az esedékesség

napján a felperesek esedékessé vált devizatartozását az ... kereskedelmi devizaeladási árfolyamán forintba átszámítja és ezen forint ellenértékkel a felperesek forintszámláját terheli meg.

A szerződés 9.4.pontjában rögzítették, hogy a felperesek azon kijelentését, miszerint az alperes üzletszabályzatának tartalmát megismerték és az abban írtakat kifejezetten elfogadják. A felek kijelentették, hogy a szerződés aláírását megelőzően megismerték a lakossági kölcsönszerződések egyes feltételeit tartalmazó tájékoztatót, amely a kondíciós lista részét képezi. A felek megállapodtak abban, hogy a szerződés fennállása alatt a hatályos üzletszabályzat rendelkezései minden külön jogselekmény nélkül kötelezőek a szerződő felekre.

A hitelszerződés megkötését megelőzően a felperesek aláírták a 2008.július 15.napján kelt „kockázatteltérő nyilatkozat devizahitelek árfolyam- és kamatkockázatával kapcsolatban” megnevezésű okiratot. Ebben az alperes tájékoztatta a felpereseket, hogy a forinttól eltérő devizanemben történő hitelfelvétel előre pontosan nem becsülhető devizaárfolyam- és kamatkockázat tudatos felvállalását jelenti a hitel devizanemétől függően a hitel teljes, vagy adott esetben részleges futamidejére vonatkozóan. Külön kitért az árfolyam-elmozdulások, a nemzetközi pénzügyi piacok és a forint piaci helyzete változásának a felperesek által fizetendő törlesztő részletre gyakorolt hatására, valamint a devizaárfolyam változástól függetlenül a hitel devizanemére irányadó nemzetközi pénzügyi kamatok változásának lehetőségére. Rögzítette, hogy az árfolyam és a kamat bármilyen irányú változása akár együttesen is bekövetkezhet, ami kedvezőtlen esetben a forintban számított adósságterhek kumulatív növekedését is eredményezheti.

A szerződés biztosítékául a felperesek tulajdonát képező ingatlanra jelzálogjogot alapítottak.

A felperesek 2008.május 23.napján kelt hitelkérelmükben az igényelt svájci frank hitel összegét 5.500.000 forintban, a 2008.július 25.napján kelt folyósítási kérelemben a lehívott összeget 10.872 euróban, a 2008.augusztus 6.napján kelt folyósítási kérelemben 2.850.000 forintban jelölték meg.

Az alperes elvégezte a 2014.évi XL.tv. szerinti elszámolást, amellyel szemben a felperesek panasszal nem éltek, így az felülvizsgált elszámolásnak minősül.

A felperesek módosított kereseti kérelmükben elsődlegesen a 2008.július 15.napján kötött szerződés érvénytelenségének megállapítását és az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítását kérték azzal, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.525.750 forint megfizetésére.

Másodlagos kérelmük a szerződés részleges - a 4.2.pontot és a kockázatteltérő nyilatkozatot érintő - érvénytelenségének megállapítására irányult, és jogkövetkezményként a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását kérték azzal, hogy ez esetben a felperesek alperessel szemben fennálló tartozása 3.482.756 forint.

Az elsődleges kereseti kérelem körében arra hivatkoztak, hogy a szerződés a kölcsön összegét nem tartalmazza, az nem is számítható ki.

Az 1.1.pontban az alperes pusztán egy hitelkeretet határozott meg svájci frankban, valamint a hitelkeret terhére folyósítható maximális forintösszeget. Ezért a szerződés a korábban hatályos 1959.évi IV.tv. (r.Ptk.) 523.§./1/ bekezdésébe, és a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996.évi CXII. tv. (Hpt.) 213.§./1/ bekezdés a/pontjába ütközik, emiatt érvénytelen. Rámutattak, hogy a szerződés megkötése időpontjában irányadó svájci frank eladási és vételi

árfolyamok alkalmazásával számolva sem a szerződésben feltüntetett svájci frank, sem a forintösszeg nem kiszámítható, ezért egyik sem tekinthető a szerződés tárgyának.

Felperesek arra hivatkoztak, hogy az sem állapítható meg, hogy milyen devizanemben adósodtak el.

A másodlagos kereseti kérelem körében a felperesek a szerződés 4.2. pontjának érvénytelenségét - az r.Ptk.209/A.§./2/ bekezdése alapján - annak tisztességtelensége okán kérték megállapítani.

Arra hivatkoztak, hogy a szerződések főszabály szerint visszterhesek, a kikötött kezelési költséggel szemben azonban nem áll alperesi szolgáltatás. Egyidejűleg a kezelési költség nem teljesítése szerződésszegésnek tekintendő és az alperes felmondási jogát is megalapozza.

Álláspontjuk szerint kezelési költség csak akkor számítható fel, ha a szerződésben részletesen meghatározzák, hogy az alperes milyen szolgáltatást nyújt a kezelési költségért, illetve ha az alperes által nyújtott szolgáltatás a kezelési költség felszámítását indokolja és elvállalja a szolgáltatástól, amelyet a kölcsönjogviszony alapján az alperesnek egyébként is teljesítenie kellett.

Az alperes működési költségei nem háríthatók a fogyasztóra, a kezelési költség valójában rejtett kamatfelár.

A felperesek sérelmezték, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem felelt meg a szerződéskötéskor hatályos r.Ptk.205.§./3/ bekezdésében előírt együttműködési és tájékoztatási kötelezettségnek, a Hpt.203.§./1/ bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségnek és a kockázatteltérő Hpt.203.§./6/ és /7/ bekezdésében előírt tartalmi követelményeknek.

A Kúria 2/2014.polgári jogegységi határozatára az Európai Unió Bírósága C-26/13. számú ítéletére és a 93/13.számú irányelvre utalással kifejtették a szerződési feltételek fogyasztó általi átláthatóságának kritériumait és a szerződési feltételek világos és érthető voltának követelményét. Álláspontjuk szerint az általuk aláírt kockázatteltérő nyilatkozat a fenti kritériumoknak nem felelt meg. A kockázatteltérő nyilatkozat nem korlátozódhat a nyelvtani értelmezésre, hanem átlátható módon kell a szerződésben feltüntetni a pénznem átváltási mechanizmus konkrét működését. Sérelmezték, hogy a kockázatteltérő nyilatkozat egy napon kelt a szerződéssel, azt a szerződéskötést megelőzően kellett volna átadni a felperesek részére.

A kockázatteltérő valamennyi lényeges körülményre nem terjedt ki.

Kifejtették, hogy a pénzintézetek a közgazdasági törvényszerűségek ismeretében becsülni tudják az árfolyamváltozás mértékét, erről a felperes fogyasztókat tájékoztatni kellett volna. Az alperes eljárása akkor lett volna tisztességes, ha a konkrét makrogazdasági fundamentális tényeken alapuló kockázatelemzést tartalmaz, ennek hiányában a valós kockázatot nem tárta fel.

A kockázatteltérő és a tájékoztatás hiánya miatt a szerződés pénzügyileg átláthatatlanná vált.

Állították, hogy az alperes ügynökeként eljáró hitelközvetítőtől szóban azt a tájékoztatást kapták, hogy a devizaalapú hitelnek nincs kockázata.

Az érvénytelenség jogkövetkezményét álláspontjuk szerint az árfolyamváltozás figyelmen kívül hagyásával a ténylegesen folyósított forintösszeg alapulvételével és a kezdő kamat alkalmazásával kell levonni.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az elsődleges kereseti kérelemmel összefüggésben az alperes azzal védekezett, hogy a felek között hitelszerződés jött létre, amelynek értelmében az alperes egy bizonyos hitelösszeget tartott a felperesek rendelkezésére, amely hitelből a lehívással lesz kölcsönszerződés.

A hitelszerződés tárgya a 39.300 svájci frank. A kölcsön mértéke a szerződés 1.1 pontjában meghatározott forintösszegnél nem lehet magasabb, a hitelszerződés deviza alapú kölcsönügylet jellege miatt mind svájci frankban, mind forintban egyértelműen tartalmazza a szerződés tárgyát.

Maga a kölcsönösszeg a szerződés 1.1 pontjában meghatározott devizaösszeg, melynek mértéke nem változik a folyósításkor, legfeljebb csak annak forint ellenértéke.

Álláspontja szerint a felek a kölcsönszerződésből fakadó pénztartozást devizában határozták meg, ez a kirovó pénznem, amelyet mindkét fél forintban köteles teljesíteni, ez a lerovó pénznem. A szerződés 5.1.pontja, 9.3.pontja az üzletszabályzat 9.1.2.pontja, valamint az üzletszabályzat 1.3.2.pontja összevetésével hangsúlyozta, hogy a szerződés 1.1.pontja tartalmazza a szerződés tárgyát az 5/2.pont pedig a folyósításkori átváltási árfolyamot.

Az alperes álláspontját akként módosította, hogy a szerződés 1.1.pontjában meghatározott 5.500.000 forint tekinthető a kölcsön összegének, a 39.300.- CHF pedig a hitelszerződés tárgya (10. irat). A szerződés 5.1., 5.2.pontjából, illetve az üzletszabályzat 9.1.2.pontjából megállapítható, hogy a szerződés 1.1.pontjában meghatározott 5.500.000 forint kölcsönösszegnek mely napon, mely árfolyamon számítható ki a deviza ellenértéke, azaz a kölcsön összege devizában.

Az alperes vitatta az érvénytelenség jogkövetkezményeire vonatkozó felperesi számítások helyességét is.

Az árfolyamkockázattal kapcsolatos kereseti kérelem körében kifejtette, hogy annak adós általi viselése nem minősül tisztességtelennek.

Állította, hogy a kockázatteltérő nyilatkozat teljes körű volt, azzal az alperes eleget tett a Hpt.203.§./6/-/7/ bekezdései szerint a kockázatteltérési és tájékoztatási kötelezettségének, azt a felperesek saját kezűleg aláírták. A kockázatteltérő nyilatkozat közérthetően, világosan és egyértelműen rögzítette, hogy a forinttól eltérő devizanemben történő hitelfelvétel az adósokra nézve milyen kockázatokat hordoz.

Az alperes vitatta, hogy a kockázatteltérő nyilatkozatban foglaltaknál részletesebb „makrogazdasági fundamentális tényeken alapuló kockázatelemzés” volna elvárható. Rámutatott, hogy éppen ez zárna ki, hogy a tájékoztatás világos és érthető legyen, éppen ezen túlzott elvárás tenné érthetatlenné a kockázatteltérő nyilatkozatot a laikus átlagfogyasztó számára.

Hivatkozott a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által a Kúria részére 2013. május 31-én adott tájékoztatásra, amely tartalmazza, hogy a 2001-2008 közötti időszakban a pénzügyi intézmények nem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozások mértékét, irányát.

Az alperes állította, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatásra a hitelszerződés aláírását megelőzően került sor, amit a szerződés 9/4.pontja is alátámaszt.

A felperesek egy korábbi devizahitelüket váltották ki a perbeli ügylettel, így életszerűtlen, hogy a devizahitel jellemzőit és az árfolyamkockázat intézményét nem ismerték.

A szerződés 4.2.pontjának érvénytelenségével összefüggésben az alperes rámutatott, hogy a kezelési költség a hitel igénybevételével a pénzügyi szolgáltatással kapcsolatos adminisztrációért felszámított éves díj (pl. a nyilvántartásokat vezető, befizetéseket jóváíró banki munkavállalók bére, az informatikai rendszer költsége, stb).

Hivatkozott arra, hogy a Hpt.2.számú melléklet I/10. 3.pontja a kölcsönnyújtáshoz kapcsolódó tevékenységeket nem a kölcsönnyújtás részeként, hanem a hitel- és pénzkölcsön nyújtására irányuló pénzügyi szolgáltatási tevékenység részeként nevezi meg. A III/7.pont alapján pedig a kamat kizárólag az igénybevett kölcsön használatáért és kockázatáért fizetendő összeg és nem foglalja magába a hitelező adminisztratív munkáját, ami a kölcsön nyújtását megelőzően, vagy azt követően költségként merült fel. Ezért a kezelési költség felszámítása nem tisztességtelen. Az alperes vitatta a kezelési költség felperesek által kalkulált összegét is.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelmet a 2013.évi CLXXVII tv. (Ptk.)50.§./1/ bekezdése alapján a korábban hatályos 1959.évi IV.tv. (r.Ptk.) rendelkezései alapján bírálta el.

A törvényszék megállapította, hogy a felek megállapodása a r.Ptk. 522.§./1/ bekezdése értelmében vett hitelszerződés, amelyben a bank arra vállalt kötelezettséget, hogy 39.300 svájci frank hitelkeret rendelkezésre tartása mellett - a szerződésben meghatározott feltételek teljesülése esetén - forintban folyósítja az igényelt kölcsönt, amelynek a szerződés 1.1 pontja szerinti maximuma 5.500.000 forint.

A hitelszerződés értelmében a későbbiekben - a pénzügyi intézménnyel szerződő fél rendelkezésére - kötendő kölcsönszerződés a Hpt. 210.§. (1) bekezdése alapján írásbeli alakhoz kötött. Amennyiben a felek a kölcsön lehívásakor kölcsönszerződést írásban nem kötnek, magának a hitelszerződésnek kell a kölcsönszerződés r.Ptk. 523.§.(1) bekezdésében meghatározott tárgyát, és a Hpt. 210. §. (2) bekezdésében meghatározott lényeges elemeit tartalmaznia figyelemmel a Hpt.213.§./1/ bekezdésének a/pontjára is.

A szerződés 5.2.pontja értelmében a kölcsön összege a hitelfelvevő által lehívott devizaösszeggel azonos. A kölcsönt az alperes forintban folyósítja a lehívott devizaösszeg átváltásával, a folyósításkor érvényes árfolyamon számítva.

A hitelszerződésben tehát a felek a hitelkeret meghatározása mellett abban állapodtak meg, hogy a szerződés alapján kötendő kölcsönszerződéssel nyújtott kölcsön összege a felperesek egyoldalú jognyilatkozatában, a folyósítási kérelemben, lehívásban megjelölt összeg, melynek alperes általi elfogadásával és a kölcsön folyósításával a kölcsönszerződés a hitelszerződésben meghatározott feltételekkel létrejön. A szerződés rendelkezései csak akként értelmezendők, hogy a kirovó pénznem a svájci frank , míg a lerovó pénznem a magyar forint.

A hitelszerződés a hitelkeretet és a folyósítandó kölcsön forintban meghatározott összegének felső határát rögzíti, ami azt jelenti, hogy a felperesek a hitelkereten belül olyan összeg lehívására jogosultak, melynek forintban kifejezett értéke az 5.500.000 forintot nem haladja meg.

Ennél pontosabban a hitelszerződésben a rendelkezésre tartási időn belül megkötendő kölcsönszerződés tárgya nem volt meghatározható.

Tekintettel arra, hogy az alperes a folyósítási kérelemben megjelölt összeget (10.870.000 eurót és 2.850.000 forintot) teljesített, a kölcsönszerződés ezen összeg vonatkozásában jött létre a felek között. A kölcsönszerződés létrejötte szempontjából irreleváns az a tény, hogy a folyósítási kérelemben - a hitelszerződés 5.2.pontjában foglaltaktól eltérően - a lehívott összeg nem a szerződésben kirovó pénznemként megjelölt devizában került feltüntetésre.

A törvényszék kitért arra, hogy a 6/2013.polgári jogegységi határozat rögzíti, hogy amennyiben a kölcsönadott devizaösszeg, a folyósított forintösszeg, illetve a visszafizetendő forintban meghatározott törlesztő részletek egyértelműen kiszámíthatók a szerződés rendelkezései alapján, úgy a deviza alapú kölcsönszerződés nem ütközik jogszabályba.

Az 1/2016. polgári jogegységi határozat a fentieket akként pontosította, hogy a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt.213.§./1/ bekezdés a./pontjába foglaltaknak, ha az írásba foglalt szerződés - ideértve az annak a szerződéskötéskor részévé vált általános szerződési feltételeket is - a kölcsön összegét forintban határozza meg, feltéve, hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átváltás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor ( r.Ptk. 231.§./2/ bek.) az akkor irányadó árfolyam figyelembe vételével.

A fentiekre tekintettel a szerződés érvénytelensége a szerződés tárgya meghatározásának hiányára hivatkozással nem állapítható meg.

A tájékoztatási kötelezettség elmulasztásán és a kockázatfeltárás elégtelenségén alapuló semmisségi kereset elbírálása körében a törvényszék abból indult ki, hogy a felek szerződése az r.Ptk.685.§.e./pontjában meghatározott fogyasztói szerződés, a keresettel támadott kikötések egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltételek, illetve - az r.Ptk.205/A.§./1/ bekezdésében definiált - általános szerződési feltételeknek minősülnek.

A törvényszék felhívta a r.Ptk.209.§./1/ /2/ bekezdését, amely meghatározza az általános szerződési feltétel tisztességtelenségének kritériumait, valamint az r.Ptk.209/A.§./2/ bekezdését, amely kimondja az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló és egyedileg meg nem tárgyalt tisztességtelen kikötés semmisségét.

Az elsőfokú bíróság hivatkozott a 6/2013. polgári jogegységi határozatra, amely leszögezi, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés mint szerződéstípus önmagában amiatt, hogy a kedvezőbb kamatmérték ellenében az árfolyamkockázatot az adósra terheli, nem tekinthető érvénytelennek. A szerződési terheknek a szerződés megkötését követő, előre nem látható egyoldalú eltolódása érvénytelenséget nem eredményez tekintettel arra, hogy az érvénytelenségi oknak a szerződés megkötésekor kell fennállnia.

A 6/2013 PJE rögzíti, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződések esetén a felek között információs egyensúlyhiány áll fenn. Ezt ellensúlyozandó a Hpt.203.§-a speciális többlettájékoztatási kötelezettséget írt elő a pénzügyi intézmények számára, meghatározva ezen tájékoztatás a pontos kereteit.

A tájékoztatásnak ki kell terjedni az árfolyamváltozás lehetőségére, arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészletekre, azonban nem terjedhet ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, a kockázat reális voltára, valószínűségére. A Kúria rámutatott, hogy a tájékoztatási kötelezettség megsértéséhez sem a Ptk. sem a Hpt. nem fűzi a semmisség jogkövetkezményét, így maga a megkötött szerződés emiatt nem jogszabályba ütköző.

A 2/2014.polgári jogegységi határozat kimondja, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot a kedvezőbb kamatmérték ellenében korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható (r.Ptk.209.§./4/ bekezdés). A rendelkezés tisztességtelensége csak akkor állapítható meg, ha az átlagosan tájékozott, ésszerű, figyelmes, körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, illetve nem volt érthető.

A 2/2014.polgári jogegységi határozat rámutat arra, hogy a Ptk-nak a 2009.évi XXXI. törvénnyel történt módosítása előtt megkötött szerződésekre is irányadó tartalmilag a Ptk.209.§./4/ bekezdése, amely szerint az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos, vagy nem érthető.

Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, akkor a vizsgált kikötés tisztességtelenségét az r.Ptk.209.§./5/ bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

A felperesek maguk is elismerték, hogy a keresettel támadott szerződéssel egy napon a kockázatfeltáró nyilatkozatot a szerződés aláírását megelőzően megkapták és azt elolvasták. A kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltaktól eltérő tartalmú banki ügyintézői tájékoztatás

megtörténtét igazolni nem tudták. E körben a bizonyítatlanság jogkövetkezménye a felpereseket terheli. A kockázatteltáró nyilatkozat tartalma pedig a fentebb ismertett jogszabályoknak megfelelt.

Alaptalanul hivatkoztak a felperesek arra, hogy „konkrét makrogazdasági fundamentális tényeken alapuló kockázatelemzés” nélkül a valós kockázat nem tárható fel. Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes kockázatteltáró nyilatkozata kellően rávilágított a kockázat forrására az árfolyam és kamatváltozás lehetőségére és annak a tőketartozás és a törlesztőrészek forintban számított összegére gyakorolt hatására.

Megalapozottan hivatkozott az alperes arra, hogy a PSZÁF Kúria részére adott tájékoztatása éppen ellentétes tartalmú a felperesek által becsatolt tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített tanúvallomással. A törvényszék a Kúria jogegységi határozatainak alapjául szolgáló PSZÁF állásfoglalást tekintette irányadónak.

A kezelési költség kikötésének semmisségén alapuló kereseti kérelem körében a törvényszék -

A Győri Ítéltábla Pf.I..../2016/5.I.számú eseti döntése alapján - kiemelte, hogy több jogszabályi rendelkezés - köztük az r.Ptk.200.§./1/ bekezdése, az 528.§./3/ bekezdése alapján alkalmazandó Hpt.203.§./3/ bekezdés c./pontja, 209.§.d./pontja, 210.§./2/ bekezdése, 212.§./1/ és /2/ bekezdése, valamint a 213.§./1/ bekezdés c./pontja - lehetőséget nyújt a kezelési költség kikötésére.

A kezelési költség több évtizedes kialakult szerződéses gyakorlat figyelembe vételével került beépítésre a vonatkozó törvényekbe és a jogalkotó nem minősítette azokat tisztességtelennek, sőt megerősítette felszámíthatóságukat.

A felek szerződésébe a jogszabályi rendelkezések tartalmának megfelelően kerülő kezelési költség tehát az r.Ptk.209.§./6/ bekezdése értelmében nem minősülhet tisztességtelennek.

A bírói gyakorlat szerint a kezelési költség a szolgáltatás, ellenszolgáltatás meghatározásának körébe tartozik, és mint szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó kikötés tisztességtelenségét az r.Ptk.209.§./5/ bekezdése korlátozó szabálya alapján - amennyiben a szolgáltatást és ellenszolgáltatást kikötő szerződési feltétel világos és érthető - nem lehet megállapítani.

Az ítéltábla kifejtette, hogy alaptalanul hivatkozott a felperes arra, hogy a kezelési költség mögött nem áll banki szolgáltatás, úgyszintén arra is, hogy a hitelező az adós szerződésszerű teljesítésével kapcsolatos költségeit kizárólag az ügyleti kamatba építheti be. Nem helytálló azon érvelése sem, hogy ezek a költségek azért nem háríthatók az adósra, mert kizárólag a hitelező érdekkörében merülnek fel.

Ezzel szemben megállapítható, hogy a hitel kezelésével az alperesnek szükségszerűen merülnek fel banki adminisztrációs költségei. A több évre kiterjedő kölcsön jogviszonyon belül annak paramétereiben szükségszerűen bekövetkező változások követése, a hitel kezelése, a fogyasztó tájékoztatása nem tekinthető kizárólag a hitelező érdekkörébe tartozó tevékenységnek és az ehhez kapcsolódó költségek pedig csak a hitelező érdekkörében felmerült kiadásoknak. A hitel folyósítását követő adminisztratív jellegű szolgáltatások költségét (a kamatjellegű kezelési költséget) nem feltétlenül kell a hitelezőnek az ügyleti kamaton belül érvényesíteni, az külön kezelési költségként nevesítve is felszámítható.

A felperesek a fellebbezésükben az ítélet megváltoztatását kérték akként, hogy a másodfokú bíróság a felperesek elsődleges kereseti kérelmének, ennek hiányában a másodlagos kereseti kérelemnek adjon helyt. A perköltségre igényt tartottak.

Álláspontjuk szerint téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy a felek között hitelszerződés jött létre. A felek ugyanis kölcsönszerződést kötöttek. Ezt alátámasztja az is, hogy az alperes a fogyasztói kölcsönszerződésekre irányadó DH.II tv. szerint a felperesekkel elsámlolt.

A felek jogviszonya kölcsönszerződéskénti minősítésének nem mond ellent az, hogy az alperes a kölcsönt 39.300. CHF hitelkeretből folyósította. Ezzel azonban a kölcsön összegét a felek nem jelölték meg, ez a szerződés tárgyának nem tekinthető. Nem minősül annak az 5.500.000 forint sem, ami csak a folyósítható összeg forintban meghatározott felső határát rögzíti.

A felperesek által kifejtettek szerint a deviza alapú kölcsönszerződés tárgya akkor meghatározott, ha a szerződésből megállapítható, hogy a forintban nyújtott kölcsön összeget a hitelező külföldi fizetőeszközben tartja nyilván, az adós pedig az esedékességkor a külföldi fizetőeszközben meghatározott törlesztőrészlet mindenkor forint ellenértékét köteles megfizetni a törlesztéskor esedékes deviza árfolyamon átszámítva.

A per tárgyát képező kölcsönszerződés 5.2.pontja azonban nem jogosítja fel az alperest, hogy a későbbiekben a folyósításokat külföldi fizetőeszközben tartsa nyilván, vagyis a fenti kritériumnak nem felel meg. A szerződés idézett rendelkezése mindössze azt rögzíti, hogy a folyósított forintösszeg forrása a deviza összeg.

A deviza alapú kölcsönszerződések elsődleges sajátossága a deviza alapú nyilvántartás, ez a szerződés fűszolgáltatása körébe tartozik.

Amennyiben tehát hiányzik a deviza alapú nyilvántartás jogának, és annak a jogosultságnak a kikötése, hogy a felperestől az alperes a mindenkor árfolyamon történő teljesítést követelheti, úgy a szerződés tárgyának meghatározása is elmaradt, ezért nem felel meg a Hpt.213.§./1/ bekezdés a./pontjában foglaltaknak.

A tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, az átláthatóság értelmezése körében a felperesek azt hangsúlyozták, hogy nem világos, nem egyértelmű, hogy az alperes a tartozást külföldi fizetőeszközben tartja nyilván, a felpereseknek pedig az egyes részletek megfizetésekor a külföldi fizetőeszközben nyilvántartott tartozás forint ellenértékét kellene megfizetni. Ezért a szerződéssel kapcsolatos kockázat sem volt felismerhető különös tekintettel arra, hogy a kockázatteltáró nyilatkozat aláírására a szerződéskötéssel egy napon került sor.

A tájékoztatásnak meg kell felelni azon kritériumnak, hogy annak alapján a laikus fogyasztó képes legyen átlátni azon gazdasági mechanizmus működését, amelyre a kikötés vonatkozik, hogy a fogyasztó képes legyen értékelni a számára a mechanizmus működéséből fakadó gazdasági körülményeket is. A gazdasági mechanizmus konkrét működése azonban a felperesek számára azért nem volt átlátható, mert a szerződés nem tartalmazta egyértelműen, hogy tartozásuk devizában áll fenn.

A felperesek a kezelési költség tisztességtelenségével összefűggésben hivatkoztak - a devizatorvények hatálya alá tartozó szerződések érvénytelenségével kapcsolatos perekkel foglalkozó konzultációs testület - 2016.szeptember 28-án tartott üléséről készült jegyzőkönyv 3/3.pontjában foglaltakra.

Ezzel kívánták a felperesek alátámasztani az elsőfokú eljárásban előadott érvelésüket, miszerint a kezelési költség kikötése azért tisztességtelen, mert nem áll mögötte a bank által teljesített és a szerződésben konkrétan nevesített ellenszolgáltatás.

A felperesek e körben a fellebbezésüket a 2017.február 22-én érkezett beadványukban foglaltakkal egészítették ki. A korábban hatályos Hpt.203.§., az r.Ptk.205.§./3/ bekezdése és a 2/2014.PJE határozat alapján kiemelték, hogy a tájékoztatásnak az árfolyamkockázat mibenlétére is ki kell terjednie, ami nem azonos a kockázatteltáró nyilatkozatban rögzített árfolyamváltás lehetőségével, az árfolyamváltás csupán az árfolyam kockázat eshetőleges kimenetele.

Az árfolyamkockázat a HUF/CHF keresztárfolyamot befolyásoló valamennyi tényező egymásra gyakorolt hatásaként, működési mechanizmusként azonosítható.

A tájékoztatásnak erre is ki kellett volna terjednie, amire azonban nem került sor.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását indítványozta.

Kifejtette, hogy a felek megállapodása egy olyan „hibrid” szerződés, amely a hitel - illetve a kölcsön jogviszonyra irányadó elemeket is tartalmaz, és rendezi a hitel jogviszonyra alapított kölcsön jogviszonyt. A szerződés egészéből egyértelműen kitűnik, hogy deviza alapú ügyletről van szó. A szerződés 1.1., 5.2, 6.4., pontjai rögzítik, hogy a kirovó és a lerovó pénznem eltér egymástól, sőt ez a kockázatfeltáró nyilatkozatból is kiolvasható.

A Legfelsőbb Bíróság BH.2012/7/G.4.számú elvi határozatában foglaltakra és a PSZÁF tájékoztatásra hivatkozással rámutatott, hogy a pénzügyi intézményeknek sem kötelezettsége, sem lehetősége nem volt arra, hogy nyilatkozzanak, hogy a hosszabb távra kötött szerződések időtartama alatt mi lehet az árfolyamváltozás felső határa.

Az a körülmény, hogy utóbb - a szerződéskötéskor előre nem látott - olyan mértékű árfolyamváltozás következett be, ami a szerződés eredetileg fennállt gazdasági kockázati egyensúlyát felborította és az adósok számára többletterhet eredményezett, a szerződés érvényességét nem érinti és az árfolyam kockázat viselésére vonatkozó feltételt visszamenőlegesen nem teszi tisztességtelenné.

Az alperes az árfolyamváltozás mértékét maga nem láthatta előre, így arról tájékoztatást sem nyújthatott.

Az alperes rámutatott, hogy az együttműködési kötelezettségnek megfelelően elvárható volt az adósoktól, hogy a hosszabb távú, nagy összegű ügyletekre tekintettel maguk is tájékozódjanak a vállalt kockázatról a szerződéskötést megelőzően.

A pénzügyi kötelmekben elkerülhetetlen módon használt szakkifejezések, matematikai képletek nem tisztességtelenek, pusztán az okból, hogy a szerződés alapos áttanulmányozását, vagy szakember igénybevételét teszik szükségessé.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság megalapozott tényállásból helytálló jogi következtetést levonva utasította el a felperesek kereseti kérelmét.

A törvényszék döntésének indokaival a másodfokú bíróság egyetért, azok ismétlését mellőzve a fellebbezésben foglaltakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

A vizsgált szerződés 5.2.pontját - az általa felhívott jogszabályok tükrében értelmezve -helytállóan foglalt állást a törvényszék akként, hogy a kölcsön összege (a szerződés tárgya) a hitelfelvevő által lehívott devizaösszeggel azonos.

Ezért a megállapodás érvényessége a Hpt.213.§./1/ bekezdés a./pontja, illetve az r.Ptk.523.§-a sérelmére hivatkozással nem állapítható meg.

A Kúria Gf.I..../2002/8.számú határozatában kifejtettekre hivatkozással az ítéletábra kiemeli, hogy nincs jogi akadály annak, hogy a felek olyan módon kössék meg a bankhitel szerződést, hogy az alperes által biztosított hitelkeretből lehívott összeg ne külön kölcsönszerződés alapján kerüljön az adós rendelkezésére, hanem maga a hitelszerződés teremtsen meg és szabályozza a kölcsön igénybevételének és visszafizetésének feltételeit.

A felek megállapodása tartalmazta a kölcsön folyósításának, visszafizetésének feltételeit, a folyósítandó összeg a szerződés 5.2. és 1.1. pontjai alapján az adós által a hitelszerződés korlátai

között lehívott összeggel azonos, amely egyben a kölcsön összege, azaz a szerződés Hpt.213.§./1/ bekezdés a/pontja által megkívánt tárgya is.

Az ítéltábla osztotta a törvényszék azon álláspontját, hogy a felek kölcsönszerződésére vonatkozó kockázatteltérő nyilatkozat tartalma érthető, világos, és az megfelelő tájékoztatást tartalmaz az árfolyam és kamatváltozás lehetőségére vonatkozóan, ebből fakadóan a tőketartozás és a törlesztő részeket forintban számított összegének esetleges növekedésére vonatkozóan.

A várható kockázat fentiek szerinti ismertetésén túl, a makrogazdasági fundamentális tényeken alapuló kockázatelemzés a pénzügyintézetet terhelő tájékoztatási kötelezettség mértékét meghaladja.

A nemzetközi piaci viszonyoknak és a gazdasági eseményeknek a megkötött szerződésekre gyakorolt hatásai együttes gazdasági elemzése, a CHF/HUF keresztárfolyamot befolyásoló valamennyi tényező, és azok mögött húzódó működési mechanizmus az átlagos fogyasztó számára nem átláthatóvá, éppen ellenkezőleg felmérhetetlenné, követhetetlenné tenné az általa kötött deviza alapú kölcsönszerződés reális kockázatát.

A megkötött szerződésből és a hozzá kapcsolódó tájékoztatásból az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztók - azaz a felperesek - számára felismerhető volt, hogy az árfolyam kockázat csak őket terheli és annak nincs felső határa. A tájékoztatásuk megfelelt a 6/2013.számú és a 2/2014.számú polgári jogegységi határozatokban rögzített kritériumoknak.

A kezelési költség kikötésének semmisségével kapcsolatosan a törvényszék az általa felhívott jogerős döntésben kifejtettek mentén az alapul szolgáló jogszabályi rendelkezések felhívásával részletesen levezette a kereset elutasításának indokait, annak ismételése szükségtelen (GYÍT.Pf.I..../2016/5/I.).

Az ítéltábla kiemeli, hogy a tömeges méretűvé vált hitelezés lebonyolítása, kezelése, nyilvántartása, behajtása, a hitelkonstrukció kidolgozása céljából a pénzügyintézetek köztudomásúan technikai és személyi apparátust működtetnek, amely jelentős ügyviteli, adminisztrációs költségeket generál, amelyet a kölcsön használatáért, kockázataért fizetendő kamat nem ellentételez.

A fenti banki tevékenységek ellenértékeként - a korábban és a jelenleg hatályos, fentiekben már hivatkozott - jogszabályok is nem csak kamat, hanem egyéb ellenszolgáltatás, azaz költségdíj, jutalék felszámítását is lehetővé tették.

A professzionális hitelezés működése nem pusztán a pénzügyintézetek, hanem a hitelt igénybe vevők érdekében is áll, ezért ennek adminisztrációs költségei nem háríthatók kizárólag a pénzügyi szolgáltatókra. Ez okból tehát az összecszerűségében adósonként nem kalkulálható, de átalány jelleggel százalékos mértékben meghatározható, és a hitelek kezelésével kapcsolatos kiadások, költségek a kölcsönszerződésben felszámíthatók, azok ellentételezés nélkülinek, illetve a többlétszolgáltatás hiányára és a felek közti szerződéses egyensúly megbontására hivatkozással tisztességtelennek nem tekinthetők.

A hitel folyósítását követő adminisztratív jellegű szolgáltatásoknak a költségét (a kamat jellegű kezelési költséget) nem kell a hitelezőnek az ügyleti kamaton belül érvényesíteni, az külön kezelési költségként nevesítve is felszámítható (Szegedi Ítéltábla Pf.II..../2016/4.szám).

Az ítéltábla a felpereseknek az Európai Bíróság előtt C/126 és C/51/17.szám alatt folyamatban lévő eljárásokra tekintettel előterjesztett felfüggesztési kérelmét a Pp.152.§./2/ bekezdése alapján

elutasította, figyelemmel arra, hogy az azokban tárgyalt, a deviza alapú szerződések feltételeinek világossága, átláthatósága, a jelen perben tárgyalt szerződés elbírálásának nem képezik előkérdését.

A fentiekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét annak helyes indokaira tekintettel a Pp.254.§./3/ bekezdése alapján helybenhagyta.

Az ítéletábra az eredménytelenül fellebbező felpereseket a Pp.78.§./1/ bekezdése alapján kötelezte a feljegyzett fellebbezési illeték állam javára való, és a 32/2003/VIII.22./IM. rendelet 3.§./2/ bekezdés a./pontja és /5/ bekezdése alapján megállapított mértékű, a kifejtett munkával arányos ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

Győr, 2017.április 20.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.  
a tanács elnöke

Dr.Sarmon Hedvig sk.  
előadó bíró

Dr.Világi Erzsébet sk.  
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó